

בבית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים
בפני כב' השופט ארנון דראל

עת"מ 8761-10-15

1. רביב דרוקר, ת"ז 027896067
2. חדשות 10 בע"מ, ח"פ 513174565
ע"י עו"ד יונתן ברמן ו/או אורי אדלשטיין
אדלשטיין ברמן ושות' עורכי דין מרחי
הרכבת 58, מגדל אלקטרה סיטי, קומה 14
תל אביב 6777016
טל': 03-5602225 ; פקס: 03-5601755

העותרים

- נגד -

הממונה על יישום חוק חופש המידע במשרד המשפטים
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
רח' מח"ל 7, מעלות דפנה, ירושלים
ת.ד. 49333, ירושלים 91493
טל': 02-5419555, פקס': 02-5419582

המשיבה

תגובה מקדמית

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד, מתכבדת בזה המשיבה להגיש תגובה מקדמית מטעמה.
התגובה נתמכת בתצהירו של ערן עסיס, עורך דין במחלקת יעוץ וחקיקה.

הרקע העובדתי:

1. עניינה של העתירה דן הינו בקבלת מידע ונתונים לפי חוק חופש המידע התשנ"ח-1998 (להלן: "חוק חופש המידע" או "החוק"). המידע המתבקש הינו ההסדרים למניעת ניגוד עניינים (להלן: חוות הדעת) של שרי הממשלה ה-33 וכן של שרי הממשלה ה-34.
2. תחילתו של העניין ביום 26.5.2015 אז הגישו רביב דרוקר וחדשות 10 בע"מ (להלן: העותרים) בקשה למשרד המשפטים לפי חוק חופש המידע, לקבלת כלל הסדרי ניגוד העניינים של שרי הממשלה החדשה וכן של הקודמת לה.
עותק מן הבקשה צורף כנספח 3 לעתירה.

3. ביום 25.6.2015 נשלחה הודעת דואר מהמשיבה לעותר 1 בה הודע לו כי המועד למסירת התשובה לבקשה מוארך ב-30 ימים.

4. ביום 29.7.2015 השיבה המשיבה לעותרים כי בקשתם נדחית, שכן קיימות מספר חוות דעת שטרם הושלמו, וכן קיימות מספר חוות דעת שהושלמו אך הרשות נדרשת לפנות לצדדי ג' בעניין (או לכל הפחות לשקול אם נדרשת העברה כזו) וכן לקבל התייחסות מהשרים עצמם

עותק מתשובת המשיבה צורף כנספח 2 לעתירה.

5. ביום 8.10.15 הוגשה העתירה הנדונה.

עמדת המשיבה:

6. העותרים מבקשים, כאמור, לקבל לידיהם את כל הסדרי ניגוד העניינים של שרי הממשלה הנוכחית כמו גם הקודמת.

7. בבקשתם זו סומכים העותרים ידיהם על הנחיות היועץ המשפטי לממשלה, ובכלל זה על הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 3.1005, בדבר **מתן פומבי להסדרים למניעת ניגוד עניינים של עובדי מדינה**, לפיה, ככלל, יש לתת פומבי להסדרים אלו במענה לבקשות חופש מידע, תוך בחינת הרכיבים של ההסדר אשר לגדרם נכנסים החריגים והסייגים לגילוי מידע.

8. למען הסדר הטוב, יש להבחין בין הסדרי ניגוד עניינים שנערכים לעובדי מדינה, לבין חוות דעת בעניין ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים. לגבי עובדי מדינה, נקבע בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1555 כי במקרים המתאימים, הסדר ניגוד עניינים נערך כמסמך התחייבות לחתימתו של עובד המדינה, וזאת לאחר מילוי שאלון מתאים, לפני מינויו של המועמד תפקיד וכתנאי למינוי (נוהל עבודה מפורט לגבי עובדי המדינה נקבע בפרק 13.6 בתקשי"ר).

לגבי שרים וסגני שרים, אקט המינוי של הממשלה ושריה נקבע בהסדר חוקתי ואינו מותנה בבדיקת ניגוד עניינים. עריכת חוות דעת למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים היא פועל יוצא של הכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים (י"פ התשס"ג, 1136). הכללים הותקנו לראשונה בהחלטת ממשלה בשנת 1977, ועודכנו מעת לעת (לאחרונה בשנת 2002).

נוסח עדכני של הכללים מצורף כנספח א'.

9. בהתאם לסעיף 7 לכללים, במקרה של ניגוד עניינים אסור לשר להשתתף באותה פעולה או החלטה, ואם השר מצוי בניגוד עניינים – יש לפעול לפי חוות דעת היועץ המשפטי לממשלה, באחת האפשרויות שנמנו בסעיף.

10. יש להעיר כי סעיף 7 אינו מורה מפורשות על הפרוצדורה שבה יש לנקוט על מנת לברר האם לשר יש עניין אישי בפעולות המצויות בתחום סמכותו, ואין כל הוראה המחייבת לברר זאת מראש. עם זאת, בשנים האחרונות החל מבקר המדינה, בתיאום עם היועץ המשפטי לממשלה, להעביר לשרים ולסגני שרים לאחר מינויים שאלונים לאיתור חשש לניגוד עניינים, בהם הם נדרשים לפרט גם על זיקות אחרות שעלולות לעורר חשש לניגוד עניינים (מעבר לעניינים שמפורטים בהצהרות ההון).

11. בעקבות צעדים אלו, נערכים בימים אלה לראשונה באופן שיטתי חוות דעת בכל המקרים שבהם עשוי להתעורר חשש לניגוד עניינים. חוות הדעת מתייחסת לסמכויות שאותן שר עשוי להפעיל במהלך כהונתו, ושעלולה להתעורר בהן זיקה אישית.

12. בהתאם להסדרים אלו לא חותמים השרים על הסדר ניגוד עניינים, אלא שבמענה לפניית מבקר המדינה מכינים הגורמים הרלוונטיים במשרד המשפטים (במחלקת ייעוץ וחקיקה) חוות דעת בנוגע לניגודי עניינים אפשריים של השרים השונים - הן במתכונת מניעתית צופה פני עתיד, והן בעניינים נקודתיים שבהם נדרשת התייחסות ספציפית.

13. על רקע זה, אנו מתייחסים לבקשה כאילו המידע המבוקש בה הינו חוות הדעת השונות שניתנו או אמורות להינתן בהקשר לשרים השונים.

14. יובהר כבר עתה, כי המשיבה מכירה בחשיבות גילוי המידע ועמדתה באופן כללי היא לאפשר פרסום חוות דעת מסוג זה.

15. אלא, שבעת הגשת הבקשה למשרדי המשיב טרם הושלמו כל חוות הדעת הנדרשות – אם בשל דיונים שטרם נסתיימו ואם בשל הצורך לשקול פניה לצד ג' ואכן לבצע פניה זו.

16. מאחר וכך נדחתה הבקשה, והובהר לעותרים כאמור לעיל. במאמר מוסגר ייאמר כי מן הראוי היה שהעותרים, אשר קיבלו תשובה זו, ינסו לברר בהמשך האם כבר גובשו חוות הדעת, והאם קיימות חוות דעת אשר ניתן לקבלן, אך זה לא נעשה וחלף זאת הוגשה העתירה דנן.

המצאת חוות הדעת המבוקשות

17. כאמור לעיל, המשיבה תדגיש כי בעת הגשת בקשת חופש המידע מושא הדיון, טרם היו בידיה כל חוות הדעת המבוקשות של הממשלה הנוכחית. לפני הגשת העתירה ולאחריה ועד לכתיבת שורות אלה, עמלים עובדי המשיבה בהכנת חוות הדעת בעניין השרים בממשלה, וזאת בהתאם למתכונת עבודה סדורה.

18. יובהר שוב, כפי שהוסבר לעיל, כי לא קיימות ולא נדרשות חוות דעת בענייני כל השרים, אלא בעניינם של שרים ספציפיים, בהתאם לפניית מבקר המדינה.

19. המשיבה פנתה לשרים (מהממשלות ה-34 וה-33) לגביהן קיימת חוות דעת מטעם המשיבה וביקשה את התייחסותם לפרסום חוות הדעת, בהתאם לפרוצדורה הקבועה בסעיף 13 לחוק, כמפורט להלן. אי מענה, או לחילופין עיכוב במענה לבקשה בדבר פרסום חוות הדעת, היווה גורם מעכב שמנע את פרסומן.

20. עם זאת, המשיכה המשיבה לפעול לקבלת התייחסות לפרסום חוות הדעת, הן לפני והן לאחר הגשת העתירה. מאמציה נשאו פרי ונכון ליום זה יכולה המשיבה למסור לידי העותרים את חוות הדעת הבאות:

חוות דעת לגבי שרי הממשלה ה-34:

תאריך	השר/ה	
8/10/15	משה כחלון, שר האוצר	1
19/10/15	איילת שקד, שרת המשפטים	2
27/7/15	אורי אריאל, שר החקלאות (לבקשתו, שמות בני משפחתו הושחרו)	3
6/10/15	אופיר אקוניס, שר המדע, הטכנולוגיה והחלל (לבקשתו, שם החברה לה אשתו מייצעת הושחר)	4
1/11/15	אבי גבאי, השר להגנת הסביבה (הושחרה שורה המתייחסת לחברה אשר לשר יש זיקה כלפיה, המפרטת כי החברה מצויה כעת בהליכי מכרז מסוים)	5
27.10.15	בנימין נתניהו, שר התקשורת	6

חוות דעת לגבי שרי הממשלה ה-33:

תאריך	השר/ה	
15.01.14	אופיר אקוניס, סגן שר במשרד ראש הממשלה	1
20.1.2014	מיקי לוי, סגן שר האוצר	2
	אורי אריאל, שר הבינוי והשיכון (פראפרזה – חוות הדעת לא הושלמה בשל התפזרות הכנסת. לבקשתו, שמות בני משפחתו מושחריים)	3
	יעקב פרי, שר המדע, הטכנולוגיה והחלל פראפרזה - חוות הדעת לא הושלמה בשל התפזרות הכנסת	4
04.08.14	יעל גרמן, שרת הבריאות	5
12.6.14	יאיר לפיד, שר האוצר (הושחרו אחוזי ההחזקה של נותני ערבות שהם בעלי מניות בחברה פרטית (IRA))	6
26.4.09	לימור לבנת, שרת התרבות והספורט	7

פרסום חוות הדעת המבוקשות

.21

22. הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מסי' 3.1005 בדבר עריכת הסדרים למניעת ניגוד עניינים בשירות המדינה משנת 2005, מתייחסת אמנם לעובדי מדינה ולא לשרים, אך העקרונות האמורים בה יפים גם לעניין ניגוד עניינים של השרים, שכן אין הבדל מהותי במכלול השיקולים הרלוונטי בשתי קבוצות אלה.

23. בסעיף 14 ב. להנחיה הנ"ל נקבע כי עובד רשאי לבקש לחסות דברים המצוינים בהסדר עמו

24. בסעיף 14.ג. נקבע כי יינתן חיסיון לפרטים הנכנסים בגדרם של החריגים בסעיף 9 לחוק ביניהם פגיעה בפרטיות (סעיף 9(א)(3)) וסודות מסחריים או מקצועיים (סעיף 9(ב)(6)). חיסיון זה כולל הגנה לפרטיותם של צדדים שלישיים המוזכרים בהסכם.

25. בסעיף 14.ד. נקבע כי בכל מקום בו שוקלת הרשות למסור מידע הנוגע לצדדים שלישיים אשר גילויו עשוי לפגוע בצדדים השלישיים יש לפעול בהתאם לסעיף 13(א) לחוק חופש המידע התשנ"ח-1998:

הגנה על צד שלישי

13. (א) נתבקש מידע הכולל פרטים על אודות צד שלישי, אשר מסירתם עלולה לפגוע בצד השלישי, והרשות הציבורית שוקלת לאפשר למבקש המידע לקבל את המידע, ותודיע הרשות לצד השלישי, בכתב, על דבר הגשת הבקשה ועל זכותו להתנגד למסירת המידע ותודיע על כך למבקש; קיבל אדם הודעה כאמור, רשאי הוא להודיע לרשות, בתוך 21 ימים, כי הוא מתנגד לבקשה, בנימוק שאין למסור את המידע, כולו או מקצתו, מכוח הוראות סעיף 9 או הוראות כל דין; 21 הימים האמורים לא יבואו במניין המועדים המנויים בסעיף 7.

26. אם כן ניתן לראות כי סעיף 13(א) לחוק חופש המידע וכן הנחיות היועץ המשפטי לממשלה מס' 3.1005 מתנים את פרסום המידע הנוגע לצדדים שלישיים בהודעה לצד השלישי שעלול להיפגע עקב מסירת המידע, ובמתן תקופת זמן לאותו צד להודיע על התנגדות לבקשה.

27. עובדה זאת עיכבה ועודנה מעכבת את המשיבה למסור חלק מחוות הדעת מהממשלה הנוכחית והקודמת, כאשר ישנם צדדים שלישיים שטרם ענו או טרם השיבו לבקשה. כמו כן יש לזכור כי חלק מחוות הדעת הושלמו רק לאחרונה ועל כן טרם התקבל מענה מצדדים שלישיים.

סוף דבר

28. בית המשפט הנכבד יכול להיווכח ולראות כי העתירה מתייתרת שכן הובהר לעיל כי המשיבה אינה מתנגדת לפרסום חוות הדעת מושא העתירה.

29. חוות הדעת שצוינו בכתב תגובה זה (ואשר רובן הושלמו רק בשבועות האחרונים) ניתנות למסירה ותועברנה לעותרים, כמו גם למבקשים נוספים, במקביל להגשת תגובה זו. אלו שלא מופיעות בקובץ זה הינן בתהליכי הכנה או שטרם השיבו צדדים שלישיים עליהן.

אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה ולחייב את העותרות בהוצאות משפט כדין.

רחל ווזנר
ממונה על עניינים מנהליים
בפרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

היום: כ"ז חשוון תשע"ו, 09 נובמבר 2015